

ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԴՑԻՈՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԴՑԻՈՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ (ՀԱՆ) ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

«ԴԱՍԱԿԱՆ ԴԱՎԱՃԱՆԸ». ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՐԶՈՅԱՆ՝ «ՕՍԵԳԱՅԻՑ» ՄԻՆԶԵՎ TRIPP

Գործող անձ՝

Արարատ Միրզոյան

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

ԱՆԻ-ի (ANI) սույն հետաքննությունը վերաբերում է Յայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար, իշխող «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության անդամ Արարատ Միրզոյանին:

Արարատ Միրզոյանը նորից ու նորից հայտնվում է այնտեղ, որտեղ պետությունը կորցնում է անցյալը, բայց այդպես էլ չի ստանում խոստացված ապագան:

Թուրքական հրապարակումներում նա հանդես է գալիս որպես Arabat. Յայաստանի արտաքին գործերի նախարար՝ «շտկված» անունով: Թուրքական մեդիայում այսպես են կոչում հայ նախարարին, ով հրապարակավ հայտարարում է, որ Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հարցը Հայաստանի արտաքին քաղաքական օրակարգում առաջնահերթությունն է՝ հետևողականորեն առաջ մղելով «ապագայի» տրամաբանությունը որպես տարածաշրջանային երկխոսության հիմք:

<https://mediamax.am/ru/news/foreignpolicy/56121/>

Այս հայտարարություններն ինքնին կարող են քաղաքական քննարկման առարկա դառնալ: Սակայն սույն հետաքննությունը վերաբերում է ոչ թե հայացքներին կամ դիվանագիտական հռետորաբանությանը, այլ այն դրվագների շղթային, որոնք երկար տարիներ մնում են առանց պետության կողմից տրված թափանցիկ և վերջնական պատասխանների:

Հանրային տիրույթում արձանագրված է, որ Արարատ Միրզոյանը հաստատել է Հայաստանի Ազգային անվտանգության ծառայության հետ իր համագործակցության փաստը՝ միաժամանակ հերքելով օտարերկրյա հատուկ ծառայությունների հետ կապերի վերաբերյալ իր հասցեին հնչած մեղադրանքները: «Օմեգա» (Omega) ծածկանունով ստորագրված հրապարակված փաստաթուղթը ճանաչվել է որպես գոյություն ունեցող, սակայն դրա բովանդակությունը, կարգավիճակը և իրավական գնահատականն այդպես էլ չստացան վերջնական դատավարական պարզաբանում ո՛չ դատական որոշման, ո՛չ էլ հանրային հաշվետվության տեսքով: Մեկ այլ դրվագ է Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի ֆոնդերից արժեքավոր գրքերի անհետացման պատմությունը: Չնայած բազմամյա քննությանը և գործընթացի

մասնակիցների հանրային հայտարարություններին՝ գործը մնում է «նախաքննության» փուլում՝ առանց մեղադրյալների և առանց հասարակությանը տրված հստակ պատասխանի, թե հատկապես ինչ է տեղի ունեցել և ինչու է այս թեման տարիներ շարունակ մնում փակ:

Առանձին ուղղություն են ձևավորում նոր ձևաչափի արտաքին տնտեսական նախագծերը, մասնավորապես՝ TRIPP-ը: Այստեղ ուշադրություն է գրավում քաղաքական և ներդրումային հռետորաբանության սինխրոնությունը. Այն ժամանակ, երբ Արտաքին գործերի նախարարությունը ձևավորում է նախագծի իրավական և դիվանագիտական շրջանակը, դրա տնտեսական մեկնաբանությունն ու առաջմղումը համընկնում են այն կառույցների գործունեության հետ, որոնցում առանցքային դերակատարում ունի նախարարի կինը՝ Գոհար Աբաջյանը: Ձևականորեն օրենքը խախտված չէ: Փաստացի առաջանում է շահերի բախման կայուն գոտի, որի մասին պետությունը գերադասում է չխոսել: Այս դրվագները համակցության մեջ չեն ձևավորում ուղղակի մեղադրանք: Դրանք ձևավորում են մի մոդել՝ մոդել, որտեղ ամենազգայուն հարցերը՝ հատուկ ծառայությունները, պատմական հիշողությունը, արխիվները, ռազմավարական հաղորդակցությունները և ընտանեկան փոխհատումները, հետևողականորեն դուրս են բերվում հանրային պատասխանատվության ոլորտից և փոխարինվում տեխնոկրատական բանաձևերով:

Այս հետաքննությունը այն մասին չէ, թե Արարատ Միրզոյանը «ճիշտ է», թե «սխալ»:

Սա հետաքննություն է այն մասին, թե ինչու պետությունը տարիներ շարունակ հարկ չի համարում պատասխաններ տալ նրա կենսագրության առանցքային հանգույցների վերաբերյալ, և ինչ է պատահում երկրի հետ, երբ անցյալը հայտարարվում է խոչընդոտ, իսկ ապագան վերածվում է ներդրումային ապրանքի:

Պրոֆիլի ձևավորում. Արխիվներ և պատմական հիշողություն

Արարատ Միրզոյանը ստացել է հումանիտար և կառավարչական կրթություն՝ ձևավորելով մասնագիտական պրոֆիլ, որն

անմիջականորեն կապված է պատմության և պետական կառավարման հետ: 2000 թվականին նա ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը, այնուհետև մագիստրատուրան, իսկ 2004 թվականին՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման ակադեմիան:

2005 թվականին Միրզոյանը թեկնածուական թեզ է պաշտպանել ՀՀ ԳԱԱ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում: Նրա վաղ մասնագիտական գործունեությունը կապված է եղել արխիվների և քաղաքականապես զգայուն նյութերի հետ. 2003–2005 թվականներին նա աշխատել է Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում, իսկ 2005–2007 թվականներին՝ Հայաստանի ազգային արխիվի հասարակական-քաղաքական փաստաթղթերի բաժնի գլխավոր արխիվավար:

Այս ժամանակաշրջանը սկզբունքային է նրա հետագա հետազոծի ընկալման համար. Միրզոյանը հանրային ոլորտ է մուտք գործում որպես մասնագետ, որի մասնագիտական կենսագրությունը ձևավորվել է արխիվների, հիշողության և Ցեղասպանության թեմայի շուրջ:

Հետագայում նրա պրոֆիլն ընդլայնվում է պետական կառույցներից դուրս աշխատանքի շնորհիվ՝ «Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան» ՓԲԸ-ում, Ընտրական համակարգերի միջազգային հիմնադրամում (IFES) և Բազմակուսակցական ժողովրդավարության նիդերլանդական ինստիտուտում (NIMD): Այս փուլը նրան ձևավորում է որպես կառավարիչ և վերլուծաբան, ով աշխատում է պատմության, քաղաքականության և միջազգային ծրագրերի հատման տիրույթում:

Հատկանշական է, որ նման մասնագիտական փորձառությունն ունեցող մարդը հետագայում հրապարակայնորեն դուրս է բերում Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման թեման արտաքին քաղաքական առաջնահերթությունների շրջանակից՝ այն բնորոշելով որպես խոչընդոտ «ապագայի» և տարածաշրջանային երկխոսության համար:

Մուտքը հանրային իշխանություն և լիազորությունների արագացված կենտրոնացում

Արարատ Միրզոյանը «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության հիմնադիրներից է և 2016 թվականից հանդիսանում է դրա վարչության անդամ: 2018 թվականի գարնանային իրադարձությունների ժամանակ նա դառնում է բողոքի շարժման հանրային դեմքերից մեկը և մտնում Նիկոլ Փաշինյանի մերձավոր քաղաքական շրջապատի մեջ՝ մասնակցելով փողոցային մոբիլիզացիային և ընդդիմության հանրային քաղաքական հաղորդակցությանը:

Իշխանափոխությունից հետո նրա կարիերայի հետագիծը ձեռք է բերում արագացված բնույթ: Մեկ տարուց պակաս ժամանակահատվածում Միրզոյանն անցնում է Ազգային ժողովի պատգամավորից մինչև առաջին փոխվարչապետ, իսկ այնուհետև՝ 7-րդ գումարման խորհրդարանի նախագահի ուղին՝ իր ձեռքում կենտրոնացնելով պետական իշխանության առանցքային օղակներից մեկը:

2021 թվականի օգոստոսի 19-ին նա նշանակվում է Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար՝ դառնալով

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

պետության արտաքին քաղաքական, դիվանագիտական և գեոտնտեսական գործընթացների կենտրոնական հանրային դեմքը:

Համագործակցություն ԱԱԾ-ի հետ. Հայտարարություններ, հերքումներ և արձանագրված հակասություն

2021 թվականի հունվարին Ազգային ժողովի այն ժամանակվա նախագահ Արարատ Միրզոյանի շուրջ հանրային սկանդալ բռնկվեց՝ Սուրբ Աթոռում Հայաստանի նախկին դեսպան Միքայել Մինասյանի հայտարարություններից հետո: Հրապարակված տեսանյութում Մինասյանը հաստատակամորեն պնդեց, որ Միրզոյանը 2000-ականների կեսերից համագործակցել է Հայաստանի Ազգային անվտանգության ծառայության հետ, իսկ 2005 թվականից, ըստ նրա վարկածի, եղել է թուրքական հատուկ ծառայությունների գործակալ, որը հետագայում «վերահավաքագրվել» է ԱԱԾ-ի կողմից և գործել որպես «երկակի գործակալ»:

[:https://verelq.am/ru/node/79707](https://verelq.am/ru/node/79707)

Ի հավաստումն իր պնդումների՝ Մինասյանը հրապարակեց 2007 թվականի նոյեմբերի 7-ով թվագրված մի ձեռագիր փաստաթուղթ՝ ստորագրված «Omega» ծածկանունով: Ըստ նրա վարկածի՝ փաստաթուղթն ամրագրում էր Միրզոյանի պարտավորությունները հատուկ ծառայությունների հետ համագործակցության շրջանակներում:

Եւ՝ Արարատի Առևտրի Միջոցառում, թիքապահ Շախաթյանի
«Աշխարհի Անվտանգության Ծառայություն» ընդ Շախաթյանի
Հանրային Կազմակերպության ու այս փոխադրված շահերի պաշտպանության
ցածր մարտերից իր հարկ ծառայությունների զեմ գալիքում,
չափա և՛ ի՛նչ համապատասխան է՝ Անվտանգության և
տրևիների շրջանակներում և ի՛նչ հարավորություններ ահ-ձեռնարկ
առնելու է՝ ԱԱԾ-ի:

Այս համապատասխան ի՛նչ հարկի զեմ-ը փեշխարհները,
որն ի՛նչ և՛ ի՛նչ և՛ ի՛նչ զեմի զեմի զեմի զեմի,
չարտավարում և՛ ի՛նչ զեմի զեմի:

«—»

7.11.2007թ.

Շահագրգիռ
Պատվագրումն իրականացրել և ստորագրությունը վերցրել է.
ՅՅ [Redacted] ամսի,
[Redacted] ամսի,
[Redacted] ամսի,
«7» Դեկտեմբերի 2007թ.

Արարատ

Միրզոյանը հրապարակավ հերքեց մեղադրանքները՝ դրանք
անվանելով սուտ և զրպարտություն, և հայտարարեց դրանց
իրավական գնահատական տալու անհրաժեշտության մասին:
Նմանատիպ հերքմամբ հանդես եկավ նաև Հայաստանի Ազգային
անվտանգության ծառայությունը՝ հայտարարելով, որ
հրապարակված նյութերը չեն համապատասխանում
իրականությանը և ապատեղեկատվություն են:
<https://www.azatutyun.am/a/31049321.html>

Այնուամենայնիվ, 2021 թվականի հունիսին «Ազատություն»
ռադիոկայանին տված հարցազրույցում Միրզոյանը հաստատեց

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

ԱԱԾ-ի հետ իր համագործակցության փաստը: Նրա խոսքով՝ փոխգործակցությունը կրել է մասնագիտական ու սահմանափակ բնույթ և կապված է եղել Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում ու Ազգային արխիվում իր աշխատանքի, ինչպես նաև Տեղասպանության 100-րդ տարելիցին նյութերի նախապատրաստման հետ: Նա նաև ընդունեց Մինասյանի հրապարակած փաստաթղթի գոյությունը՝ մինևույն ժամանակ կտրականապես հերքելով որևէ կապ թուրքական հատուկ ծառայությունների հետ և համապատասխան պնդումներն անվանելով «զառանցանք»:

Այսպիսով, հանրային տիրույթում արձանագրվել է կայուն հակասություն. օտարերկրյա հատուկ ծառայությունների օգտին աշխատելու վարկածը պաշտոնապես հերքվել է, սակայն ԱԱԾ-ի հետ համագործակցության փաստը և «Omega» փաստաթղթի գոյությունը հաստատվել են հենց Միրզոյանի կողմից:

Սկզբունքորեն կարևոր է, որ Միքայել Մինասյանի մեղադրանքները, որոնք ձևակերպված էին ուղղակիորեն և ուղեկցվում էին փաստաթղթի հրապարակմամբ, այդ պահին չհանգեցրին ոչ քրեական գործի հարուցման, ոչ էլ Միրզոյանի կողմից քաղաքացիական հայցի ներկայացման՝ չնայած իրավական գնահատականի հասնելու մտադրության մասին հրապարակային հայտարարություններին:

Իրավիճակի իրավական կողմն առանձին մեկնաբանել է փաստաբան, ՀՀ փաստաբանների պալատի անդամ Հովսեփ Սարգսյանը https://www.pastinfo.am/index.php/ru/news/2021/01/19/yh_hntti0d/1131972 նշելով, որ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի նկատմամբ նման հայտարարությունները պահանջում են պարտադիր ստուգում պետության կողմից՝ որպես ազգային անվտանգության հնարավոր սպառնալիքի հարց: Այդուհանդերձ, քրեական վարույթ չնախաձեռնվեց, իսկ ԱԱԾ-ի կողմից ընդլայնված պարզաբանումներ չներկայացվեցին:

Հրապարակային մեղադրանքների, հրապարակված փաստաթղթի և ԱԱԾ-ի հետ համագործակցության ընդունված փաստի առկայության պայմաններում իրավական լուծման բացակայությունը այս դրվագը քաղաքական սկանդալի տիրույթից տեղափոխում է քրոնիկական

անորոշության գոտի և այն դարձնում գործող արտաքին գործերի նախարարի կենսագրության ամենախոցելի կետերից մեկը:

Չայկ Դեմոյանի մեղադրանքները և անհետացած գրքերի գործը

Արարատ Միրզոյանի կենսագրության վաղ մասնագիտական փուլն անմիջականորեն կապված է Չայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի և Չայաստանի ազգային արխիվի հետ, որտեղ նա աշխատել և ասպիրանտուրա է անցել 2000-ական թվականների առաջին կեսին:

Նույն ժամանակահատվածում՝ 2004 թվականին, վերանորոգման աշխատանքների ժամանակ Չայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի ֆոնդերից անհետացել են 19 արժեքավոր գրքեր: Այդ ժամանակահատվածի դրությամբ քրեական գործ չէր հարուցվել: 2007 թվականին, Չայկ Դեմոյանի՝ թանգարանի տնօրեն նշանակվելուց հետո, նախաձեռնվեց ներքին ստուգում, որի ընթացքում, ըստ նրա, հարցաքննվել են հաստատության ասպիրանտները: Իր հրապարակային հայտարարություններում Դեմոյանը նշել է, որ թանգարանի նախկին տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը խոսել է գրքերի կորստի հետ ասպիրանտների հնարավոր առնչության մասին: Այս համատեքստում Դեմոյանը տվել է Արարատ Միրզոյանի և Վլադիմիր Վարդանյանի անունները, ովքեր նշված ժամանակահատվածում ասպիրանտուրա են անցել թանգարանում: Ըստ Դեմոյանի պնդման՝ ասպիրանտուրայում եղել է նաև երրորդ անձը՝ Միքայել Մինասյանը, սակայն հանրային ուշադրությունը և հրապարակային մեղադրանքները տարիներ շարունակ կենտրոնացել են հիմնականում Միրզոյանի և Վարդանյանի վրա:

Իր ելույթներում Դեմոյանն ընդգծել է, որ, ըստ իր պնդման, հետաքննությունը դադարեցվել է առանց պատճառների բացատրության, և բազմիցս հարցադրում է արել նման որոշման դրդապատճառների վերաբերյալ: Նա նաև հրապարակայնորեն կոչ է արել Չայաստանի Ազգային անվտանգության ծառայությանը հրապարակել Միրզոյանի և Վարդանյանի հարցաքննության նյութերը՝ մատնանշելով դրանց նշանակությունը հանրային և

պետական անվտանգության տեսանկյունից: Այս պահանջները մինչ օրս մնում են անպատասխան:

Առանձնահատուկ կերպով Դեմոյանն ուշադրություն է հրավիրել գրքերի կորստի գործի դադարեցման և հանրային դաշտում Արարատ Միրզոյանի՝ հատուկ ծառայությունների հետ հնարավոր համագործակցության մասին տեղեկատվության (ներառյալ «Omega» ծածկանվան հիշատակումը) հայտնվելու ժամանակային համընկնման վրա՝ չանելով ընթացակարգային եզրահանգումներ:

<https://azg.am/news/նամակ-հայ-դիվանագետին-կամ-մաքուր-պատ/>

2025 թվականի սկզբին Յայկ Դեմոյանը կրկին դիմել է ՀՀ գլխավոր դատախազին՝ պահանջելով վերաբացել գրքերի հափշտակության վերաբերյալ քրեական գործը: Գործը չի վերաբացվել: Դրա փոխարեն Արարատ Միրզոյանը քաղաքացիական հայց է ներկայացրել ընդդեմ Դեմոյանի՝ պահանջելով հերքել հայտարարությունները և փոխհատուցում վճարել գրպարտության համար: Յայցն ընդունվել է դատարանի վարույթ, սակայն նյութի պատրաստման պահին դատական լսումները դեռ չէին սկսվել:

Հատկանշական է, որ հայցի ներկայացումից առաջ երկար տարիներ շարունակ, ներառյալ 2019 թվականին Ազգային ժողովի նախկին պատգամավոր Աննա Կոստանյանի պաշտոնական հարցման ժամանակահատվածը, Միրզոյանը հրապարակավ չի մեկնաբանել անհետացած գրքերի գործի հետ կապված մեղադրանքները: Նշված հարցումը մնացել է անպատասխան:

Քննչական կոմիտե. ձևական պատասխաններ և որոշումների բացակայություն

2025 թվականի օգոստոսին «Ժողովուրդ» թերթը պաշտոնական հարցում է ուղարկել Յայաստանի Քննչական կոմիտե՝ Յայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտից գրքերի անհետացման գործի վերաբերյալ: Լրագրողները հարցեր են ուղղել քննության փուլի, հանցակազմի առկայության, նախաքննության բազմամյա տևողության պատճառների, ինչպես նաև արտաքին գործերի նախարար Արարատ Միրզոյանի և Ազգային ժողովի պատգամավոր Վլադիմիր Վարդանյանի դատավարական կարգավիճակի մասին:<https://yerevan.today/inch-kargavitchakov-en->

ag-naxararn-u-ir-sanikeh-nergravvatc-ceghaspanuthyan-thangaranic-goghuthyan-khrgortcum-zhoghovurd/

Գերատեսչության պատասխանը կրում էր ձևական բնույթ: Քննչական կոմիտեից հայտնել են, որ «նախաքննությունը շարունակվում է», իսկ հարցաքննված անձանց և հավաքված նյութերի վերաբերյալ տեղեկությունները կազմում են նախաքննական գաղտնիք: Առանձնահատուկ նշվել է, որ 2025 թվականի օգոստոսի դրությամբ գործի շրջանակներում մեղադրյալի կարգավիճակ ունեցող անձինք չկան:

Այսպիսով, քրեական գործի հարուցումից ավելի քան երեք տարի անց քննությունը փաստացի մնում է կախված վիճակում՝ առանց մեղադրյալների, առանց հրապարակայնորեն արձանագրված դատավարական որոշումների և առանց կոնկրետ պաշտոնատար անձանց դերակատարման վերաբերյալ առանցքային հարցերի պատասխանների:

Ինչպիսի՞ գրքեր են անհետացել

Չայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի նախկին տնօրեն Չայկ Դեմոյանը հստակեցնում է, որ վերանորոգման աշխատանքների ժամանակ հաստատության ֆոնդերից անհետացել է 19 արժեքավոր գիրք և հրատարակություն: Դրանց թվում են՝

Ղևոնդ Ալիշանի «Այրարատ»-ը (Վենետիկի հազվագյուտ հրատարակություն),

Աստվածաշունչեր,

Չոզևոր գրականություն,

17-18-րդ դարերի բացառիկ գրքեր, որոնք ներկայացնում են զգալի մշակութային և պատմական արժեք:

Ըստ Դեմոյանի՝ թանգարանային գույքի վերադարձի հարցը չի կարող կախված լինել դեպքերի վաղեմությունից կամ քաղաքական համատեքստից, քանի որ խոսքը ազգային նշանակության ֆոնդերի մասին է:

Անդրադառնալով Արարատ Միրզոյանի կողմից իր դեմ ներկայացված քաղաքացիական հայցին՝ Դեմոյանն այդ քայլը

որակել է որպես պաշտպանվելու փորձ՝ գործի եռության վերաբերյալ պատասխանների բացակայության ֆոնին: Մինևույն ժամանակ, հանրությունն այդպես էլ չստացավ ոչ կորսված գրքերի վերականգնված ցանկը, և ոչ էլ վերջնական դատավարական եզրահանգումները: <https://verelq.am/hy/node/169682>

Գոհար Աբաջյան. կարիերային շրջադարձ՝ առանց դադարի

Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար Արարատ Միրզոյանի կինը՝ Գոհար Աբաջյանը, կարճ ժամանակահատվածում զբաղեցրել է մի շարք հանրային և ղեկավար պաշտոններ, որոնք ինքնին հանրային հետաքրքրություն են ներկայացնում: Այս բովանդակությունը չի պարունակում օրենքի խախտման մասին պնդումներ և կասկածի տակ չի դնում նրա մասնագիտական որակավորումը: Ուշադրության կենտրոնում կադրային որոշումների հաջորդականությունն է, ժամանակային համընկնումները և հանրային դերերի ընդլայնումը այնպիսի ոլորտներում, որոնք ուղղակիորեն կապված են պետության ներդրումային և արտաքին տնտեսական օրակարգի հետ:

Խոսքը ոչ թե առանձին կենսագրության մասին է, այլ մի կոնֆիգուրացիայի, որտեղ մասնավոր տեխնոլոգիական հատվածից անցումը դեպի պետական ներդրումային առանցքային գործակալության ղեկավարություն համընկնում է խոշոր միջազգային տեխնոլոգիական կորպորացիաների հետ Հայաստանի կառավարության համագործակցության ակտիվացման հետ: Նման պայմաններում կադրային որոշումների ժամանակագրության և համատեքստի վերլուծությունը բնական հանրային վերահսկողության տարր է:

Մինչ «մեծ խաղի» մեջ մտնելը

Մինչև 2020-ականների կեսերը Գոհար Աբաջյանի մասնագիտական գործունեությունը կենտրոնացած էր մասնավոր տեխնոլոգիական հատվածում և SS ու ԱԲ նախագծերի կառավարման վրա:

2006 թվականին ստացել է իսլամագիտության մագիստրոսի աստիճան Երևանի պետական համալսարանում, իսկ 2023 թվականին անցել է «Generative AI and Business Transformation» ծրագիրը՝ Wharton Executive Education-ի շրջանակներում: 2017–2024

թվականներին Աբաջյանը ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել VOLO և Cognaise ընկերություններում՝ աշխատելով միջազգային հաճախորդների համար նախատեսված արտադրական-ինժեներական և AI ուղղությունների վրա:

NVIDIA-ն՝ որպես առանցքային կետ

Նրա կարիերայում հիմնական փուլերից մեկը դարձավ աշխատանքը NVIDIA կորպորացիայում:

2024թ. օգոստոսից մինչև 2025թ. հունիս Աբաջյանը զբաղեցրել է Senior Technical Program Manager-ի

պաշտոնը՝ աշխատելով հեռավար: Նրա խնդիրների մեջ էին մտնում AI գործիքների ներդրումը, agile-պրակտիկաների մասշտաբավորումը և կազմակերպչական փոփոխությունների ծրագրերի կառավարումը: <https://www.linkedin.com/in/gohar-abajyan>

Աբաջյանի նշանակումը NVIDIA-ում տեղի էր ունենում ընկերության և Հայաստանի իշխանությունների միջև արդեն իսկ ձևավորված փոխգործակցության համատեքստում: 2022 թվականի ապրիլին հայտարարվեց Հայաստանում NVIDIA-ի հետազոտական կենտրոնի բացման մասին՝ 2019 թվականին վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանի՝ ընկերության կենտրոնակայան կատարած այցից և դրա հիմնադիր Ջենսեն Հուանգի հետ բանակցություններից հետո: Հայաստանյան ստորաբաժանման ղեկավար էր նշանակվել Ռև Լեբարեդյանը: <https://am.sputniknews.ru/20220407/mirovoy-khaytek-gigant-nvidia-otkryl-rd-tsentri-v-armenii--40649080.html>

2025 թվականի հունիսի 12-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, Firebird ընկերությունը և NVIDIA-ն հայտարարեցին Հայաստանում արհեստական բանականության կենտրոն ստեղծելու խոշոր ծրագրի մեկնարկի մասին:

Ծրագրի հայտարարված ներդրումների ծավալը կազմում է մոտ 500 միլիոն ԱՄՆ դոլար:

Ծրագիրը ստացել է Հայաստանի կառավարության և NVIDIA կորպորացիայի ղեկավարության հրապարակային աջակցությունը:

<https://incrussia.ru/news/armeniya-stanovitsya-polnopravnyum-uchastnikom-globalnoj-ii-revoljutsii/>

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Այսպիսով, Գոհար Աբաջյան-ի աշխատանքը NVIDIA ընկերությունում և նրա հետագա անցումը պետական ոլորտ տեղի չեն ունենում մեկուսացված կերպով, այլ արդեն ձևավորված և հրապարակայնորեն արձանագրված համագործակցության շրջանակում միջազգային տեխնոլոգիական կորպորացիայի և Հայաստանի պետական կառույցների միջև:

Մուտքը Enterprise Armenia

2025 թվականի հունիսից Գոհար Աբաջյանը զբաղեցնում է Enterprise Armenia-ի (Ներդրումների խթանման կենտրոն հիմնադրամ) գլխավոր տնօրենի պաշտոնը: Սա ազգային գործակալություն է, որը զբաղվում է ուղղակի օտարերկրյա ներդրումների ներգրավմամբ, արտահանման զարգացմամբ և Հայաստանի միջազգային ներդրումային դիրքավորման առաջխաղացմամբ:

Նշանակումը տեղի է ունեցել 2025 թվականի հունիսի 5-ին և հանրությանը ներկայացվել է Հայաստանի փոխվարչապետ Տիգրան Խաչատրյանի

կողմից:<https://www.gov.am/am/news/item/16102/>Միաժամանակ հրապարակային իրավական ակտ՝ կառավարության որոշման կամ առանձին որոշման տեսքով, որը գրանցված լինելով ARLIS տվյալների բազայում, Գոհար Աբաջյանի նշանակման վերաբերյալ չի հայտնաբերվել:

Գործընթացը ձևակերպվել է որպես հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի ներքին որոշում: Նշանակման միակ հրապարակային հաստատումը շարունակում է մնալ կառավարության մամուլի հաղորդագրությունը:

Տնօրմալ առումով նման կարգը թույլատրելի է: Սակայն փաստացի այն սահմանափակում է կադրային որոշման հիմքերի հրապարակային ստուգելիությունը և բաց հասանելիությունից դուրս է թողնում պետության ներդրումային համակարգի կարևորագույն պաշտոններից մեկում նշանակման հիմնավորումները:

Առանձին ուշադրության է արժանի նաև ժամանակային գործոնը. ժամանակահատվածը Գոհար Աբաջյանի աշխատանքի սկզբի միջև NVIDIA կորպորացիայում (2024 թվականի օգոստոս) և նրա նշանակման միջև որպես Enterprise Armenia-ի գլխավոր տնօրեն (2025 թվականի հունիս) կազմել է մեկ տարուց պակաս:

Դերի ընդլայնում

2025 թվականի հոկտեմբերի 31-ին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանի որոշմամբ Գոհար Աբաջյանը ներառվել է Ադրբեջանի հետ հաղորդակցությունների բացման հանձնաժողովի նորացված կազմում: Համապատասխան փաստաթուղթը հրապարակվել է Հայաստանի կառավարության էլեկտրոնային հարթակում:

https://www.e-gov.am/u_files/file/decrees/varch/GV4F-5F9C-5278-C3F2/982.1.pdf

Այսպիսով, պետական ներդրումային գործակալության ղեկավար նշանակվելուց հետո Աբաջյանն ընդգրկվել է արտաքին քաղաքական և տարածաշրջանային հաղորդակցությունների ոլորտում գործող հանձնաժողովի կազմում: Ընդ որում, նրա հանրային մասնագիտական կենսագրության մեջ մինչ այդ արձանագրված չէ դիվանագիտական գործունեության կամ պետական ինստիտուտների մակարդակով միջպետական բանակցություններին մասնակցության փորձ:

Դերերի հատում. հանրային համատեքստ

«Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի (Enterprise Armenia) պաշտոնական կայքի տվյալների համաձայն՝ ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Արարատ Միրզոյանը ձևականորեն (\$որմալ առումով) չի մտնում հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կազմի մեջ: Որպես Արտաքին գործերի նախարարության ներկայացուցիչ նշված է նրա տեղակալը՝ Ռոբերտ Աբխողովոնյանը:

Աբխողովոնյանը փոխարտգործնախարար է նշանակվել 2025 թվականի փետրվարին: Սա նշանակում է, որ առնվազն այդ պահից սկսած նա կարող էր ներկայացնել գերատեսչությունը հիմնադրամի կառույցներում: Մինևույն ժամանակ, Enterprise Armenia-ի հոգաբարձուների խորհրդում նրա ընդգրկվելու ստույգ ամսաթիվը բաց աղբյուրներում արձանագրված չէ: Համապատասխան տեղեկատվությունը բացակայում է ինչպես նրա պաշտոնական կենսագրության մեջ, այնպես էլ հիմնադրամի կայքում:

Լրացուցիչ ուշադրություն է գրավում այն փաստը, որ Ռոբերտ Աբխողովոնյանը և Գոհար Աբաջյանը միաժամանակ ընդգրկված են Ադրբեջանի հետ հաղորդակցությունների բացման հանձնաժողովի

կազմում: Այսպիսով, Արտաքին գործերի նախարարության ներկայացուցիչները և ներդրումային գործակալության ղեկավարը փոխգործակցում են պետության համար միանգամից մի քանի զգայուն ձևաչափերում:

Թեև Արարատ Միրզոյանը ձևականորեն ներկայացված չէ Enterprise Armenia-ի կառավարման մարմիններում, նրա գերատեսչությունը մասնակցում է հիմնադրամի կառավարչական կոնֆիգուրացիային փոխնախարարի միջոցով, որը միաժամանակ աշխատում է Աբաջյանի հետ նաև այլ պետական հանձնաժողովներում:

Լրատվամիջոցների հրապարակումները և հոգաբարձուների խորհրդի փոփոխված կազմը

Գոհար Աբաջյանի՝ Enterprise Armenia-ի գլխավոր տնօրեն նշանակվելուց հետո մի շարք հայկական լրատվամիջոցներում հրապարակումներ հայտնվեցին շահերի հնարավոր բախման և հովանավորչության (կումովստովո) մասին: Այդ նյութերում պնդվում էր, որ ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Արարատ Միրզոյանն ընդգրկված է հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կազմում. Որպես ապացույց բերվում էին հղումներ Enterprise Armenia-ի պաշտոնական կայքի համապատասխան էջին, որտեղ զետեղված էր խորհրդի անդամների ցանկը:

Ներկայումս նույն հղումներով անցնելիս բացվում է հոգաբարձուների խորհրդի անդամների թարմացված ցանկը, որտեղ Արարատ Միրզոյանի անունը բացակայում է:

<https://yerevan.today/ararat-mirzoyanekh-tanecikhov-nerdrumneri-ajakcman-kentron-um-en/>

Հոգաբարձուների խորհրդի ներկայացված կազմի փոփոխությունը՝ առանց նախկինում հրապարակված տվյալների վերաբերյալ հանրային պարզաբանումների, ստեղծում է տեղեկատվական անորոշություն և թույլ չի տալիս միանշանակ վերականգնել հիմնադրամի կառավարման մարմիններում Միրզոյանի մասնակցության կամ չմասնակցության ժամանակագրությունը:

Այս ֆոնին գործադիր իշխանության և հակակոռուպցիոն կառույցների ներկայացուցիչները հրապարակավ հայտարարել են

Գոհար Աբաջյանի նշանակման մեջ շահերի բախման բացակայության մասին:

Enterprise Armenia. Ներդրումների հանգույցը և պետական ռիսկերը

2025 թվականի հունիսին Գոհար Աբաջյանի նշանակումը «Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի (Enterprise Armenia) գլխավոր տնօրենի պաշտոնում տեղի ունեցավ այն պահին, երբ հիմնադրամն արդեն առանցքային տեղ էր զբաղեցնում պետության ներդրումային քաղաքականության իրականացման գործում: Enterprise Armenia-ն գործում է որպես հիմնական պետական միջնորդ օտարերկրյա ներդրողների և իշխանության մարմինների միջև՝ սկսած նախագծերի նախնական ընտրությունից մինչև դրանց ուղեկցումն ու համակարգումը մասնագիտացված գերատեսչությունների հետ:

Հիմնադրամը դիրքավորվում է որպես «մեկ պատուհանի» սկզբունքով գործող սպասարկման կենտրոն ներդրողների համար և անհատույց հիմունքներով տրամադրում է խորհրդատվական ու համակարգող աջակցություն: Նրա

հռչակված գործառույթների թվում են օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների ներգրավումը, ներդրումային նախաձեռնությունների ուղեկցումը և ներդրողների ու պետական կառույցների միջև փոխգործակցության ապահովումը: <https://enterprisearmenia.am/>

«Enterprise Armenia»-ն հանրային նյութերում հայտարարագրում է տասնյակ ներդրումային ծրագրեր և բազմամիլիարդանոց կանխատեսումներ՝ ավելի քան 50 նախագիծ՝ շուրջ 2,5 միլիարդ դոլարի ընդհանուր ակնկալվող ներդրումային ծավալով, և ևս 26 նախագիծ՝ մեկնարկի փուլում: Ընդ որում, այս ցուցանիշները ներկայացված են ամփոփ և կանխատեսումային տեսքով՝ առանց բացահայտելու ներդրողների կազմը, իրականացման փուլերը և փաստացի արդյունքները:

Պետական երաշխավորություններ և բյուջետային ռիսկեր

«Enterprise Armenia»-ն չունի առանձին բյուջե ներդրումային ծրագրերի ուղղակի ֆինանսավորման համար և ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից՝ Էկոնոմիկայի նախարարության միջոցով:

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

Այնուամենայնիվ, հիմնադրամն առանցքային դերակատարում ունի բիզնեսի պետական աջակցության մեխանիզմներում, նախևառաջ՝ այն նախագծերի ուղեկցման հարցում, որոնց համար պետությունը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ:

Ըստ լրագրողական հետաքննությունների՝ 2024 թվականի մայիսի դրությամբ պետական երաշխավորությունների շրջանակում տրամադրված 1,8 միլիարդ դրամից ավելի քան 1 միլիարդը չի վերադարձվել: «Enterprise Armenia»-ն մասնակցում է միջոցների վերադարձմանն ուղղված դատական գործընթացներին, սակայն այդ գործընթացների արդյունավետությունը մնում է սահմանափակ:

<https://www.civilnet.am/ru/news/775243/>

Ձևականորեն հիմնադրամն ուղղակիորեն չի տնօրինում երաշխավորությունների միջոցները: Գործնականում, սակայն, այն ներգրավված է այն նախագծերի նախնական գնահատման և ուղեկցման մեջ, որոնց համար պետությունն ստանձնում է ֆինանսական պարտավորություններ և ռիսկեր: Չվերադարձված միջոցների ծավալը հարցականի տակ է դնում այդ մեխանիզմների արդյունավետությունը և «Enterprise Armenia»-ի միջոցով անցնող նախագծերի ընտրության որակը:

Ներդրումներից դեպի արտաքին քաղաքական հռետորաբանություն

2025 թվականի հունիսին «Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի («Enterprise Armenia») գլխավոր տնօրենի պաշտոնում նշանակվելուց ի վեր, Գոհար Աբաջյանը ցուցաբերում է կայուն հանրային ակտիվություն, որը դուրս է գալիս ներդրումների տեխնիկական ուղեկցման շրջանակներից: 2025 թվականի և 2026 թվականի սկզբի ընթացքում նա պարբերաբար մասնակցում է օտարերկրյա պետությունների, միջազգային կորպորացիաների ներկայացուցիչների և Հայաստանի բարձրագույն ղեկավարության հետ հանդիպումներին:

Արձանագրված հանրային շփումները ներառում են հանդիպումներ ԱՄՆ-ի և ԱՄԷ-ի դեսպանների հետ, բանակցություններ միջազգային կորպորացիաների ներկայացուցիչների հետ, ինչպես նաև մասնակցություն ներդրումներին, պետություն-մասնավոր գործընկերությանը և տնտեսական ինտեգրմանը նվիրված միջազգային ու տարածաշրջանային համաժողովներին:

Հակակոռուպցիոն ազգային սախաձեռնություն

Առանձնահատուկ ուշադրության է արժանի նրա մասնակցությունը այն ձևաչափերին, որոնք առնչվում են տարածաշրջանային փոխկապակցվածությանը, խաղաղության գործընթացին և արտաքին տնտեսական փոխգործակցությանը, այդ թվում՝ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարի և օտարերկրյա պետությունների ներկայացուցիչների ներկայությամբ:

<https://www.facebook.com/EnterpriseAM>

Իր հանրային ելույթներում Աբաջյանը հետևողականորեն կապում է ներդրումային օրակարգը խաղաղ կարգավորման և տարածաշրջանային ինտեգրման թեմաների հետ: Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև խաղաղության պայմանագրի ստորագրումը նրա կողմից մեկնաբանվում է որպես «նոր տնտեսական փուլի» սկիզբ, որտեղ խաղաղությունն ու կայունությունը դիտարկվում են ոչ թե որպես քաղաքական նպատակ, այլ որպես տնտեսական ակտիվ:

Նույն համատեքստում առաջ են մղվում «խաղաղության խաչմերուկ» նախաձեռնությունը և TRIPP երթուղին, որոնք ներկայացվում են որպես Սև ծովի, Կասպից ծովի և Պարսից ծոցի միջև մուլտիմոդալ կապի ձևավորման գործիքներ:

Հռետորաբանության լրացուցիչ տարր է դառնում շեշտադրումը Հայաստանի անդամակցությանը Եվրասիական տնտեսական միությանը և ԵԱՏՄ-ի ու Իրանի միջև ազատ առևտրի համաձայնագրին, որոնք դիրքավորվում են որպես կառուցվածքային առավելություններ օտարերկրյա ներդրողների համար:

<https://armenpress.am/en/article/1232403>

TRIPP. Ինչպես են բաշխվում հանրային դերերը

Ով է ձևավորում շրջանակը

TRIPP նախագծում Արարատ Միրզոյանի հանրային դերակատարումը կայանում է դրա քաղաքական-իրավական սահմանների ձևավորման և ամրապնդման մեջ: Միջազգային և ներքին հարթակներում Արտաքին գործերի նախարարությունը

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

հետևողականորեն կառուցում է թույլատրելի շրջանակը, որտեղ նախագիծը ներկայացվում է որպես լիովին համատեղելի Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանության և իրավագործության հետ:

2025–2026 թվականներին Միրզոյանի հայտարարություններում վերարտադրվում են նույն առանցքային թեզերը՝ արտատարածքային միջանցքների բացակայություն, սահմանային և մաքսային հսկողության պահպանում, հաղորդակցությունների ապաշրջափակման փոխադարձ բնույթ և ինքնիշխան գործառույթների պատվիրակման (առևտրոսինգի) անթույլատրելիություն: TRIPP-ը ինտեգրվում է «Խաղաղության խաչմերուկի» ավելի լայն հայեցակարգի մեջ և դիրքավորվում է որպես շրջափակումից դուրս գալու, տարածաշրջանային կայունացման և Հարավային Կովկասը տարանցիկ հանգույցի վերածելու գործիք:

ԵԱՀԿ-ի, ԵՄ-ի, G20-ի հարթակներում և երկկողմ բանակցություններում ԱԳՆ-ն ներկայացնում է TRIPP-ը որպես լեգիտիմ, պայմանագրային և ռազմավարական առումով հաշվարկված նախագիծ, որը կոչված է փարատելու գործընկերների մտահոգությունները անվտանգության և ինքնիշխանության ոլորտում: Այլ կերպ ասած՝ Արտաքին գործերի նախարարությունը ձևավորում է այն քաղաքական-իրավական հիմնականախաբը, որի սահմաններում նախագիծը դառնում է ընդունելի:

https://www.mfa.am/hy/speeches/2025/12/04/Mirzoyan_OSCE_Speech/13658

Ով է փաթեթավորում շրջանակը

Գոհար Աբաջյանի հանրային դերը՝ որպես «Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի («Enterprise Armenia») ղեկավար, ծավալվում է այլ հարթությունում: Եթե ԱԳՆ-ն ամրագրում է թույլատրելի շրջանակը, ապա «Enterprise Armenia»-ն այն թարգմանում է տնտեսության և ներդրումների լեզվով:

Աբաջյանի ելույթներում TRIPP-ը և «Խաղաղության խաչմերուկը» նկարագրվում են ոչ թե որպես դիվանագիտական պայմանավորվածություններ, այլ որպես նոր տնտեսական փուլի սկիզբ: Խաղաղությունն ու կայունությունը ներկայացվում են որպես տնտեսական ակտիվներ, իսկ հաղորդակցությունների ապաշրջափակումը՝ որպես լոգիստիկ առավելություն և «մեկ բազայից» մի քանի շուկաներ մուտք գործելու հնարավորություն: Ծեշտը դրվում է կանխատեսելիության, փոխկապակցվածության և ներդրողների համար գործնական օգուտի վրա. Հայաստանի աշխարհագրությունը ներկայացվում է որպես առավելություն միայն

կայուն երթուղիների և ենթակառուցվածքների առկայության դեպքում:

Այսպիսով, Արտաքին գործերի նախարարության կողմից ձևավորված արտաքին քաղաքական կառուցվածքը ստանում է ներդրումային փաթեթավորում, որը լիովին համապատասխանում է «Enterprise Armenia»-ի մանդատին:

Դերերի խաչաձև վերադրում

Արարատ Միրզոյանի և Գոհար Աբաջյանի կողմից TRIPP նախագծի վերաբերյալ ուղղակի համատեղ հայտարարություններ չեն արձանագրվել: Սակայն նրանց հանրային դերերը սինխրոնացված են ժամանակի և բովանդակության առումով: Արտաքին գործերի նախարարության կողմից ձևավորված քաղաքական-իրավական շրջանակը զուգահեռաբար տեղափոխվում է տնտեսական հարթություն՝ «Enterprise Armenia»-ի ներդրումային հռետորաբանության միջոցով:

Այս կառուցվածքում ինքնիշխանությունն ու իրավագործությունը վերածվում են ներդրողների համար կանխատեսելիության,

Հակակոռուպցիոն ազգային նախաձեռնություն

հաղորդակցությունների ապաշրջափակումը՝ լոգիստիկ փոխկապակցվածության, տարածաշրջանային կայունությունը՝ տնտեսական աճի, իսկ «Խաղաղության խաչմերուկը»՝ արտաքին քաղաքական հայեցակարգից վերածվում է ներդրումային արտադրանքի: TRIPP-ն այսպիսով միաժամանակ գոյություն ունի և՛ որպես դիվանագիտական պայմանավորվածություն, և՛ որպես հնարավորությունների շուկա:

Հանրային հետաքրքրությունն այստեղ ոչ թե ձևակերպումների համընկնման մեջ է, այլ աշխատանքի ֆունկցիոնալ բաժանման. մինևույն քաղաքական կառուցվածքը ամրապնդվում է դիվանագիտորեն և առաջ մղվում ներդրումային առումով՝ սերտորեն սինխրոնացված ռեժիմներով գործող պետական տարբեր ինստիտուտների կողմից:

Չենց այս կետում է առաջանում կառավարչական ռիսկի գոտին: Մեկ ընտանեկան կապի ներսում դերերի նման բաշխման դեպքում նախագծի քաղաքական թուլյատրելիությունը և տնտեսական նպատակահարմարությունը հայտնվում են տարբեր տիրույթներում, որոնց միջև դե ֆակտո բացակայում է անկախ հանրային արբիտրը: Սա նվազեցնում է փոփոխվող արտաքին քաղաքական և տարածաշրջանային իրավիճակում որոշումների ժամանակին շտկման հավանականությունը և սահմանափակում է լիարժեք հանրային վերահսկողության տարածքը:

TRIPP-ը ավելի լայն աշխարհատնտեսական տրամաբանության մեջ. նախագծի արտաքին շրջանակը

Փորձագիտական շրջանակներում TRIPP-ն ավելի ու ավելի հաճախ է դիտարկվում ոչ թե որպես տեղական ենթակառուցվածքային նախաձեռնություն, այլ որպես ավելի լայն աշխարհատնտեսական կառուցվածքի տարր, որը ձևավորվում է պետությունների և խոշոր անդրազգային կապիտալի շահերի հատման կետում:

Քաղաքական գիտությունների դոկտոր, Էներգետիկ անվտանգության ոլորտի փորձագետ Վահե Դավթյանը ուշադրություն է հրավիրում մի քանի գործընթացների համընկնման վրա, որոնք նշանակություն ունեն նախագծի արտաքին համատեքստի գնահատման համար: Ըստ նրա դիտարկումների՝ ԱՄՆ փոխնախագահ Ջեյ Դի Վենսի Հայաստան կատարած այցից մոտ մեկ շաբաթ առաջ երկիր է ժամանել ամերիկյան «AECOM»

ինժեներական-խորհրդատվական ընկերության թիմը՝ TRIPP
Նախագծի Նախնական գնահատում իրականացնելու համար: Խոսքը
Նախնական փուլի մասին էր՝ երթուղիների վերլուծություն, ենթակառուցվածքային սահմանափակումներ, քաղաքական ռիսկեր
և Նախագծի պոտենցիալ կայունություն:

Չուզահեռաբար, ինչպես նշում է Դավթյանը, միջազգային
ներդրումային դաշտում տեղի են ունեցել իրադարձություններ,
որոնք Նա առաջարկում է դիտարկել TRIPP-ի հետ կապի մեջ:
Մասնավորապես, ամերիկյան խոշորագույն ներդրումային
ընկերությունը՝ «BlackRock»-ը, բաժնեմաս է ձեռք բերել Թուրքիայի
խոշորագույն կոնտեյներային տերմինալներից մեկում, որը
Նախկինում պատկանում էր SOCAR-ի կառույցներին: Տերմինալի
կառավարումն իրականացվում է «SOCAR Turkey Enerji A.Ş.» և
«Terminal Investment Switzerland Sàrl» ընկերությունների կողմից
համատեղ (վերջինս «BlackRock»-ի հետ փոխկապակցված կառույց
է): Խոսքը ռազմավարական հանգույցի մասին է, որն ապահովում է
կայուն ելք դեպի Միջերկրական ծով:

Բացի այդ, Դավթյանը մատնանշում է, որ «BlackRock»-ը
հանդիսանում է «AECOM»-ի ինստիտուցիոնալ բաժնետեր (մոտ 12%՝
ըստ ամերիկյան ֆոնդային շուկայի տվյալների), ինչպես նաև
ներկայացված է ընկերության կապիտալում մի շարք դուստր
ձեռնարկությունների միջոցով: Այս տրամաբանությամբ՝ TRIPP-ը
փորձագիտական մեկնաբանությամբ ձևավորվում է որպես Նոր
լոգիստիկ մեգաձրագիր, որի Նպատակն է դիվերսիֆիկացնել
Կենտրոնական Ասիայի և Եվրոպայի միջև կապերը, բայց
բացառապես ամերիկյան կապիտալի վերահսկողության ներքո:
Դավթյանը նշում է, որ TRIPP-ը և Թուրքիայում ձեռք բերված
տերմինալը այդ լոգիստիկայի կարևոր հանգույցներն են:

Խմբագրությունն ընդգծում է, որ տվյալ մեկնաբանությունն
արտահայտում է փորձագիտական կարծիք և հաստատված չէ TRIPP
Նախագծի վերաբերյալ պաշտոնական փաստաթղթերով: Մինևույն
ժամանակ, այն ցույց է տալիս, թե ինչ աշխարհատնտեսական և
արտաքին քաղաքական համատեքստում է Նախագիծն արդեն իսկ
իմաստավորվում մասնագիտացված վերլուծաբանների կողմից, և թե
ինչու է TRIPP-ի հետագա ինստիտուցիոնալ ուղեկցումն
անխուսափելիորեն դառնում բարձր հանրային ուշադրության գոտի:

Փոխհատումների ստուգում. Enterprise Armenia և կառավարչական ռիսկի գոտին

2026 թվականի փետրվարի դրությամբ «Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի (Enterprise Armenia) կամ դրա գլխավոր տնօրեն Գոհար Աբաջյանի ուղղակի մասնակցության վերաբերյալ հանրային հաստատումներ ամերիկյան AECOM ինժեներական-խորհրդատվական ընկերության հետ փոխգործակցության մեջ չեն արձանագրվել:

Բաց աղբյուրներում Enterprise Armenia-ն չի հիշատակվում որպես TRIPP-ի նախագծման մասնակից, օպերատոր կամ բանակցային կողմ: Հիմնադրամը չի նշվում որպես սուբյեկտ, որը որոշումներ է կայացնում երթուղու ֆինանսավորման, կառուցվածքի կամ իրականացման մոդելի վերաբերյալ:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով Enterprise Armenia-ի մանդատը՝ որպես ներդրումային ուղեկցման պետական առանցքային գործիք, նրա պոտենցիալ ներգրավվածությունը բացառված չէ հետագա փուլերում՝ ներդրողների ուղեկցման, խորհրդատվական աջակցության և TRIPP-ը որպես հարակից ոլորտներում (լոգիստիկա, տրանսպորտ, էներգետիկա և արդյունաբերություն) կապիտալ ներգրավելու փաստարկ օգտագործելու տեսքով:

Հենց այս մակարդակում է առաջանում կառավարչական ռիսկի գոտին:

Նախագծի քաղաքական-իրավական թույլատրելիությունը ձևավորվում է Արտաքին գործերի նախարարության կողմից, մինչդեռ դրա տնտեսական մեկնաբանությունն ու ներդրումային «փաթեթավորումը» փոխանցվում են կառավարությանն ուղղակիորեն ենթակա կառույցների միջոցով, որոնք ղեկավարվում են, ի թիվս այլոց, նախարարի տիկնոջ կողմից: Դերերի նման բաշխման դեպքում շահերի հնարավոր բախումը չունի ձևական բնույթ, այլ առաջանում է որպես կառավարման ճարտարապետության համակարգային հետևանք:

Պետության ընտանեկան ուրվագիծը

Այս հետաքննությունը «ամուսնու և կնոջ» կամ կենցաղային շահերի բախման մասին չէ: Այն այլ բանի մասին է՝ այն մասին, թե ինչպես

Է ժամանակակից Հայաստանում կառուցվում որոշումների կայացման ուրվագիծը, որտեղ պետական տարբեր դերերը միախառնվում են մեկ ընտանիքում և սկսում գործել որպես մեկ միասնական մեխանիզմ:

Արարատ Միրզոյանը ձևավորում է քաղաքական-իրավական շրջանակը. Որոշում է, թե որտեղով է անցնում թույլատրելի սահմանը, ինչն է հայտարարվում ինքնիշխանություն, և ինչը՝ «ապագա»: Գոհար Աբաջյանն այդ շրջանակը թարգմանում է տնտեսության լեզվով՝ ներդրումներ, լոգիստիկա, երթուղիներ և հնարավորություններ: Ձևականորեն՝ երկու տարբեր մանդատ: Փաստացի՝ մեկ տրամաբանություն, մեկ ուղղություն, որոշումների մեկ վեկտոր:

Այս կառուցվածքում օրենքի ուղղակի խախտումներ չկան: Բայց կա համակարգային խնդիր. Առանցքային հարցերը՝ հատուկ ծառայությունները, պատմական հիշողությունը, արխիվները, ռազմավարական հաղորդակցությունները և աշխարհատնտեսական նախագծերը, հետևողականորեն դուրս են բերվում հանրային ստուգելիության ռեժիմից: Գործերը մնում են անավարտ, պատասխանները՝ ոչ լիարժեք, վերջնակետերը՝ բացակայող:

Երբ պետությունը սկսում է գործել որպես ընտանեկան սինխրոնացված համակարգ, թափանցիկությունը դադարում է քաղաքական ընտրություն լինելուց: Այն դառնում է վերջին պատնեշը կառավարման և ուզուրպացիայի միջև: Եվ եթե այդ պատնեշը ջնջվում է, հարցն այլևս այն չէ, թե ով է մեղավոր և ով՝ իրավացի: Հարցն այն է, թե ով է կոնկրետ որոշում «ապագան», ինչ գործիքներով և ինչ գին է վճարում դրա համար հասարակությունը:

Եվ կարո՞ղ է արդյոք իր սեփական անունը դավաճանած մարդը (!), ով դավաճանել է Ցեղասպանության մեկուկես միլիոն նահատակների հիշատակը՝ ի շահ բրիտանացիների (HSBC), ԿՀԿ-ի (IFES) և այլ հետախուզությունների (NIMD), ով խաբել է սեփական ժողովրդին՝ որպես հատուկ ծառայությունների գործակալ մասնակցելով հեղափոխության բեմականացմանը, ով, դատելով ամեն ինչից, հայկական թանգարանից գրքեր է գողացել՝ ըստ երևույթին Վատիկանի շահերից ելնելով, Հայաստանը տանել դեպի լուսավոր ապագա, թե՞, ավելի շուտ, մենք «Արաբատի» և նրա կնոջ՝

Գոհարի բուն գործունեության շնորհիվ շուտով կգրկվենք նաև ողջ Սյունիքից:

Հանրապետության ազգային սախաձեռնություն